

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1659

Vragen van het lid **Boekestijn** (VVD) aan de minister voor Ontwikkelingssamenwerking over *het EU-rapport over de verkiezingen in Rwanda van september 2008*. (Ingezonden 4 februari 2009)

1
Heeft u kennisgenomen van het eindrapport van de EU Electoral Observation Mission over het verloop van de verkiezingen in Rwanda in september 2008 dat pas op 26 januari 2009 werd gepresenteerd in Kigali?

2
Heeft u kennisgenomen van het weblog van Prof. F. Reyntjens, specialist in Afrikaans(e) recht en politiek, van zaterdag 31 januari 2009 met de titel «Rwanda: A Fake Report on Fake Elections»¹?

3
Bent u bereid aan de vertegenwoordigers van de EU te vragen waarom dit rapport zo laat werd gepubliceerd en met zo'n laag mediaprofiel en de Kamer te informeren over het antwoord?

4
Het EU missie-rapport concludeert dat in 76% van de geobserveerde verkiezingsstations de stembussen niet verzegeld waren, in 73% het bovenste slot van de stembus niet verzegeld was na het stemmen en dat

het consolidatieproces in 63,9% gebrekkig tot zeer gebrekkig werd uitgevoerd. Was u hiervan op de hoogte? Zo ja, heeft deze kennis een rol gespeeld bij uw besluit de algemene begrotingssteun aan Rwanda op te schorten?

5
Prof. Reyntjens claimt dat verschillende verkiezingswaarnemers van de EU-missie op de hoogte waren van het feit dat het regime de uitslag van 98,3% (gebaseerd op een sample van 24,96% van het totaal aantal stemmen) voor het Rwanda Patriotic Front te «stalinistisch» vond ogen en om deze reden eigenhandig de uitslag heeft gewijzigd in 78,6% voor de RPF, 13,13% voor PSD en 7,50% voor het PL. Dit feit is echter niet opgenomen in het eindrapport van de EU-missie. Bent u bereid om uit te zoeken of het waar is wat Professor Reyntjens beweert? Wat vindt u van deze gang van zaken? Indien het waar blijkt te zijn, bent u dan bereid deze onverkwikkelijke gang van zaken onmiddellijk aan de orde te stellen bij uw EU collega's opdat dit frauduleuze handelen van de regeringspartij RPF waarheidsgetrouw wordt geregistreerd?

6
Deelt u de mening dat dit frauduleuze handelen van de regeringspartij en dus ook van de Rwandese regering sancties van donoren vereist? Bent u

van plan om ook de sectorale begrotingssteun aan Rwanda op te schorten? Bent u bereid ook in EU-verband te pleiten voor opschorting dan wel intrekking van de begrotingssteun, zowel nationale als EU-gelden?

7
Bent u bereid er bij de EU op aan te dringen dat EU verkiezingwaarnemings-missies te allen tijde volledig moeten rapporteren?

¹ <http://hungryoftruth.blogspot.com/2009/01/rwanda-fake-report-onfake-elections.html#comment-form>

Antwoord

Antwoord van minister **Koenders** (Ontwikkelingssamenwerking) (ontvangen 23 februari 2009)

1 en 2
Ja.

3
Tijdens de presentatie van het rapport op 26 januari jl. te Kigali werd reeds gevraagd naar de reden van de vertraging. Van de voorzitter van de EU waarnemingsmissie, dhr. Michael Cashman, werd vernomen dat het rapport op zich liet wachten vanwege o.m. de vertaling van het rapport in het Frans en «de recente ontwikkelingen in de Grote Meren Regio». Bij de presentatie van het rapport in Kigali is wel degelijk de

pers uitgenodigd, zo werd desgevraagd vernomen. Echter, niet veel pers bleek op de uitnodiging te zijn ingegaan.

4

De EU waarnemingsmissie maakte hier ook melding van in een tussentijds rapport van begin oktober 2008. Aangezien het destijds nog voorlopige waarnemingen waren, heeft dit geen rol gespeeld bij mijn besluit in december 2008 om de algemene begrotingssteun op te schorten. Ik heb op basis van de bevindingen van het VN-rapport over schendingen van het wapenembargo tegen de Democratische Republiek Congo, en daarin geconstateerde twijfel over de betrokkenheid van ondermeer de Rwandese regering bij de rebellenbewegingen in Oost-Congo, besloten de algemene begrotingssteun op te schorten.

5

In het eerdergenoemde tussentijds rapport van de EU waarnemingsmissie werd reeds vermeld dat een door de EU waarnemingsmissie genomen steekproef, aangevuld met gegevens verkregen van de lokale verkiezingsadministratie, zou wijzen op een andere uitslag dan de officiële. In het eindrapport wordt slechts aangegeven dat de EU waarnemingsmissie niet in staat was om de verwerking van de stemresultaten door de Rwandese verkiezingscommissie voldoende te controleren en dat de kleine door de EU waarnemingsmissie genomen steekproef niet representatief genoeg was waardoor besloten is om deze gegevens niet verder te gebruiken. Op basis van het rapport kan dan ook niet gesproken worden van frauduleus handelen van de regeringspartij RPF. Het zal voor Nederland, de overige EU partners, en de Europese Commissie nu van groot belang zijn om de stevige aanbevelingen die wel in het rapport staan onder de aandacht te (blijven) brengen bij de Rwandese regering en ervoor zorg te dragen dat de geconstateerde gebreken tijdig worden geadresseerd in aanloop naar de aankomende Rwandese presidentsverkiezingen in 2010.

6

Ik ben in het licht van het voorgaande niet van plan de sectorale begrotingssteun op te schorten, noch

om te pleiten voor de opschorting van de EU-begrotingssteun.

7

Ja.